

Nr 507.

Av herrar **Jacobsson** i Igelsbo och **Persson** i Svensköp, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 272, angående vissa anslag till universiteten och den medicinska undervisningen m. m.*

De förslag till förbättring av nationalekonomiens ställning vid universiteten, som framlagts i Kungl. Maj:ts proposition nr 272, ha i huvudsak följt de riktlinjer, som uppdragits av socialvetenskapliga forskningskommittén och som tillstyrkts av vederbörande remissinstanser. Vissa nedskärningar ha dock gjorts, som, ehuru av ringa finansiell betydelse, torde vara ägnade att väsentligt minska effektiviteten av det föreslagna reformprogrammet.

Sålunda ha följande förändringar i de ursprungliga förslagen företagits: I stället för 3 biträdande lärare föreslås 2. Anslaget till en biblioteksamanuens har slopats. Det av filosofiska fakulteten i Uppsala framförda önskemålet om en tredje amanuens i nationalekonomi har icke beaktats. De i propositionen föreslagna nya befattningarna i ämnet begränsas sålunda till följande: en professor i nationalekonomi i Uppsala resp. professor i finansrätt och finansvetenskap i Lund, en biträdande lärare i nationalekonomi och socialpolitik, en andre amanuens i nationalekonomi och ett kanslibitråde i lönegrad Eo 7.

Den föreslagna ordningen medför den betydande olägenheten, att en uppenbar disproportion uppstår mellan å ena sidan den vetenskapligt utbildade forsknings- och undervisningspersonalen och å andra sidan den biträdande personal, som står till förfogande för skriv- och räknegöromål samt för expeditionell handräckning av olika slag.

Det bör härvidlag först och främst beaktas, att själva utvidgningen av forsknings- och undervisningsprogrammet medför en ofrånkomlig ökning av de expeditionella göromålen och av behovet av teknisk biträdespersonal. Därtill kommer den omständigheten, att minskningen av det föreslagna antalet biträdande lärare samt borttagandet av anslag till bibliotekarie medför en extra belastning av amanuenserna, vilken icke förutsågs, då ämnesrepresentanterna preciserade personalbehovet vid de nationalekonomiska institutionerna i Uppsala och Lund. Således torde den föreslagna andre amanuensen till stor del komma att absorberas av bibliotekets skötsel, medan förste amanuensen torde få övertaga en del av de uppgifter — i synnerhet beträffande en mera personlig handledning av studenterna — som annars skulle åvilat den föreslagna biträdande läraren. Indragningen av denna sistnämnda befattning har ju icke motiverats

med bristande behov ur undervisningssynpunkt utan endast med svårigheten att besätta platsen med kompetent innehavare.

Konsekvensen av propositionens förslag blir alltså, att för samtliga de göromål, som hänföra sig till den tekniska skötseln av nationalekonomiska institutionens kansli och dess bibliotek samt till alla vid institutionen i samband med forskning och undervisning förekommande skriv- och räknearbeten, endast ett kanslibitråde står till förfogande. Denna arbetskraft måste sägas vara uppenbart otillräcklig. Till ledning för bedömandet av arbetskraftsbehovet kan anföras, att vid Uppsala universitets nationalekonomiska institution bibliotekets tekniska skötsel på senare år visat sig kräva minst en tredjedel av ett kanslibitrådes årliga arbetstid. Kansligöromålen i övrigt ha under det förflutna året, med den begränsade lärar- och forskarpersonalen, uppgått till närmare dubbelt så mycket.

Det bör uppmärksammas, att den nationalekonomiska forskningen på grund av ämnets karaktär med nödvändighet kräver en relativt omfattande teknisk service för exciperering av uppgifter, utförande av räknearbeten av olika slag, uppgörande av statistiska tabeller, m. m. Härtill kommer det betydande behovet av skrivmaskinshjälp såväl för forskningsändamål som för utskrivning av undervisningskompendier, vilka i ett ämne som nationalekonomi äro i hög grad outhärliga. Det måste även anses synnerligen önskvärt, att nationalekonomiska seminarieuppsatser med deras oftast mycket speciella karaktär kunna mångfaldigas av personal vid institutionen, då utskrivandet kräver en viss förtrogethet med i dylika fall tillämplig uppställningsteknik o. dyl.

I detta sammanhang kan till jämförelse anföras propositionens förslag beträffande det närbesläktade ämnet statistik. Medan för nationalekonomiens del ett kanslibitråde anses svara mot en vetenskaplig personal på två professorer och två biträdande lärare, föreslås statistiken, med en vetenskaplig personal på en professor, en biträdande lärare och en andre assistent, bli utrustad med en bitrådespersonal på ett kanslibitråde (Eo 7), två räknebitråden (Eo 4) samt ett kontorsbitråde (Eo 4). Nationalekonomiens missgynnade ställning i berörda avseende framträder härmed fullt tydligt.

Om någon utökning av den ordinarie bitrådespersonalen vid båda nationalekonomiska institutionerna i Uppsala och Lund icke kommer till stånd, torde det bli ofrånkomligt, att en större eller mindre del av materielanslagen måste tagas i anspråk för avlöning av extra skrivhjälp. En dylik belastning innebär givetvis ett eftersättande av de uppgifter (bok- och maskinanskaffning o dyl.), som dessa anslag egentligen äro avsedda för. Därmed uppkommer risk för att hela ramen för den upprustning av ämnet, som förslagen ytterst syfta till, spränges och en finansiell och organisatorisk snedbelastning alltifrån början hämmar ett programenligt genomförande av reformerna. För dagen är denna utökning av bitrådespersonalen mest angelägen i Uppsala, då den national-

ekonomiska institutionen i Lund ännu ej är färdigorganiserad, men när detta skett, blir behovet därav lika stort i Lund.

Med hänvisning till ovanstående hemställa vi,

att riksdagen måtte dels bevilja anslag förutom för de i Kungl. Maj:ts proposition nr 272 föreslagna befattningarna jämväl för ett skrivbiträde i lönegrad Eo 4 vid nationalekonomiska institutionen i Uppsala från och med instundande budgetår, dels uttala att motsvarande befattning bör inrättas även vid nationalekonomiska institutionen i Lund vid den tidpunkt, då denna blivit färdigorganiserad.

Stockholm den 7 juni 1947.

Edvin Jacobsson
i Igelsbo.

Nils Persson
i Svensköp.
